

2009. évi törvény

a kampányfinanszírozás átláthatóvá tételéről

1.§

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A választást 60 nappal a szavazás napja előtt kell kitűzni. A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja – ide nem értve a megismételt szavazást – ne essen nemzeti ünnepre vagy a Munka Törvénykönyve szerinti munkaszüneti napra, illetve az azokat megelőző vagy követő napra.”

2. §

A Ve. 14. §-a (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

14. § (1) A névjegyzéket a szavazás napja előtt 53 nappal - nyolc napra - közzemlére kell tenni, és ennek idejét a helyben szokásos módon ki kell hirdetni. A választópolgárokat a névjegyzékbe vételükről legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napig értesítő megküldésével kell tájékoztatni.

3.§

A Ve. 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § (1) A választási kampány a választás kitűzésének napjától a szavazást megelőző nap 0 óráig tart.

(2) A választási kampányra a független jelölt legfeljebb 5 millió forintot, illetve a jelölő szervezet és a jelölt együttesen jelöltenként legfeljebb 5 millió forintot fordíthat. A kampány során jelölő szervezet, vagy jelölt támogatására jogi személy összesen legfeljebb 5 millió forintot, természetes személy összesen legfeljebb 2 millió forintot fordíthat. Ezeket az összegeket 2011. évtől kezdődően a Központi Statisztikai Hivatal által a tárgyévvel megelőző évre megállapított fogyasztói árindexszel évente növelni kell. A támogatás pontos összegéről az Országgyűlés határoz, az Államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban Áht.) elfogadásával, az Áht. 19.§ (4) bekezdésében foglaltakkal együtt.

(3) A szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend).

(4) Az állami-, költségvetési szerv, helyi önkormányzat vagy annak szerve a választási kampány idején a tevékenységét ismertető, magyarázó vagy népszerűsítő hirdetést vagy közérdekű közleményt a jogszabályokban előírt adatszolgáltatási vagy közzétételi kötelezettségükön túlmenően nem tehet közzé, továbbá a 40/A. § rendelkezései szerint sem folytathat kampánytevékenységet.

(5) E fejezet rendelkezéseinek alkalmazásában jelölt és jelölő szervezet alatt érteni kell a jelöltként vagy jelölő szervezetként a választási eljárás folyamán magát bejelenteni kívánó személyt és szervezetet is.”

4.§

A Ve. a 40. §-t követően a következő alcímmel és 40/A-40/B. §-sal egészül ki:

„A választási kampányban részt vevő személyek és szervezetek

40/A. § (1) A 149. § o) pontjában meghatározott választási kampányt bármely jelölt és jelölő szervezet folytathat.

(2) Kampányidőszakban jelöltként vagy jelölő szervezetként magát bejelenteni nem kívánó személy vagy szervezet ide nem értve az időszaki sajtótermékek kiadója, a műsorszolgáltató, valamint egyéb távközlési hálózaton hírszolgáltatást vagy üzenetküldő szolgáltatást végző szolgáltató (a továbbiakban együtt: sajtószerv) tevékenységét azt követően folytathat a 149. § o) pontjában meghatározott választási kampányt, ha a választás kitűzését követő 10 napon belül bejelentésére az Állami Számvevőszék — nevének, lakcímének vagy székhelyének, valamint szervezet esetében képviselője nevének, továbbá azon jelöltnek, illetve jelölő szervezetnek a közlésével, akinek a kampányában részt vesz — nyilvántartásba vette.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott, a támogató politikai véleményére utaló adat kezelése bűnmegelőzési céllal történik.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott személy vagy szervezet kampánytevékenységére a 42-43. §-ban a jelöltre, jelölő szervezetre megállapított szabályokat kell alkalmazni. A (2) bekezdésben meghatározott személy vagy szervezet választási kampányra fordított kiadásait az általa támogatott jelölt, illetve jelölő szervezet kiadásainak meghatározásánál figyelembe kell venni

(5) A (2) bekezdésben meghatározott személy vagy szervezet akkor vehető nyilvántartásba, ha igazolja, hogy a választást megelőző naptári év első napjától a nyilvántartásba vétel kezdeményezéséig teljesítette a Ptv. 4. § (2)-(5) bekezdésében a párt részére előírt követelményeket.

(6) A (2) bekezdésben meghatározott személy vagy szervezet politikai hirdetés megrendelője nem lehet.”

(7) Nem vehető nyilvántartásba a (2) bekezdésben meghatározott személy, vagy szervezet, ha a 10 napos bejelentési határidőt elmulasztja, a bejelentési kérelméhez a Ptv. 4. § (2) – (5) bekezdésben előírt követelmények teljesítésének igazolását egyidejűleg nem csatolja.

Kampányszámla

40/B. § (1) A jelölő szervezet, a jelölt és a 40/A. §-ban meghatározott szervezet a nyilvántartásba vételének napjáig a kampány költségeivel összefüggő kifizetések teljesítésére külön bankszámlát (a továbbiakban: kampányszámla) nyit, és annak számát, valamint a számlakezelő hitelintézetet bejelenti az Állami Számvevőszéknek. Ezt az Állami Számvevőszék a honlapján közzéteszi.

(2) A választásra fordítandó állami és más pénzeszközöket a kampányszámlára kell utalni.

(3) Politikai hirdetés közzétételének, plakát előállításának, plakát elhelyezésére szolgáló felület használatának, szórólapok vagy egyéb küldemények kézbesítésének, valamint választási gyűlés céljára szolgáló helyszín bérletének ellenértékét, továbbá a 45. § szerinti adatszolgáltatás díját, illetve bármely, a kampány [149. § o) pont] fogalmi körébe tartozó cselekmény elvégzésének költségét a kampányszámláról történő átutalással kell kiegyenlíteni.

(4) A hitelintézet a kampányszámláról a választási kampány ideje alatt a számlatulajdonos, valamint az Állami Számvevőszék részére hetente küld bankszámlakivonatot. Az Állami Számvevőszék a bankszámlakivonat oldal hű másolatát a honlapján közzéteszi.

(5) Amennyiben a hitelintézet nem tesz eleget a (4) bekezdésben foglalt rendelkezésnek, az Állami Számvevőszék vizsgálatot indít és a kampányszámlát zárolja, késedelem esetén, zárolhatja vagy figyelmezteti a hitelintézetet, a késedelem mértékétől függően, és minden esetben ezzel együtt honlapján közli a hitelintézet nevét.

(6) A zárolás után a hitelintézet továbbra is köteles a (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően eljárni.

(7) A kampányszámla a számlatulajdonos kérelmére, a bankszámlakivonatok egyidejű megküldésével, külön eljárási díj ellenében, újból megnyitható, azzal, hogy ezután a hitelintézet egyszeri késedelme is, a zárlat véglegesítésével jár a vizsgálat egész tartalmára.

(8) Az adatok kezelésére a 40/A § (3) rendelkezési irányadóak.

5. §

A Ve. 41 . §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„A kampánycsend megsértése

41 . (1) A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának a sajtó útján és más elektronikus úton történő befolyásolása.

6.§

A Ve. 42. §-át megelőző alcím és a Ve. 42. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Plakát

42. § (1) A választási kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a független jelöltek engedély nélkül készíthetnek plakátot. A plakát olyan sajtóterméknek minősül, amely engedély és bejelentés nélkül előállítható.

(2) Az azonos méretű és azonos megjelenéssel rendelkező plakátoknak jelölő szervezetenként, illetve független jelöltenként a jelölt, jelölő szervezet nevéből vagy annak rövidítéséből és legalább 6 számjegyű számból képzett egyedi azonosító jelet (a továbbiakban: kampányjel) kell adni. A kampányjelet az Országos Választási Iroda képzí.

(3) A plakáton fel kell tüntetni a független jelölt, illetve a jelölő szervezet nevét, a plakát kiadásáért felelős természetes személy nevét, a plakátból készített példányszámot, valamint a kampányjelet.

(4) A plakát képét, valamint – a plakát mérete szerinti bontásban – a (3) bekezdésben meghatározott adatokat a független jelölt vagy a jelölő szervezet a közzétételét megelőzően elektronikus úton megküldi, vagy személyesen közli az Országos Választási Irodával. Az Országos Választási Iroda a plakát képét, méretét és példányszámát a honlapján közzéteszi, valamint ezzel egyidejűleg megküldi a 42§ (2) bekezdésen említett kampányjelet a beküldőnek (*a független jelöltnek, vagy jelölő szervezetnek*). Egyebekben a plakátra a sajtóról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

„42/A. § (1) Plakát – a (2)-(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.

(2) A választási kampány idején a választópolgár választói akaratának befolyásolására irányuló plakátot csak a jelölt, a jelölő szervezet és a 40/A. (2) bekezdése alapján nyilvántartásba vett szervezet vagy személy helyezhet el.

(3) Plakátot elhelyezni kizárólag a felület reklámozási célú használatára jogosult személy vagy szerv hozzájárulásával lehet.

(4) A felület használatára jogosult személy vagy szerv a szavazás napját követő 3 napon belül a területi választási irodát tájékoztatja arról, hogy mely független jelölt vagy jelölő szervezet számára mekkora felületet, milyen időszak tekintetében, milyen ellenérték fejében, milyen kampányjellel ellátott plakát elhelyezésére engedett át. A területi választási iroda e tájékoztatásokat a honlapján közzéteszi.

(5) Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát elhelyezését a helyi önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja. Közigazgatási szerv elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.

(6) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő harminc napon belül köteles eltávolítani.”

7.§

A Ve. 44. §-t megelőző alcím, valamint a 44. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Politikai hirdetés

44. § (1) A kampányidőszakban a sajtószerv a független jelöltek, a jelölő szervezetek és a jelölteket támogató szervezetek számára azonos feltételekkel tehet közzé a választópolgár választói akaratának befolyásolására irányuló hirdetést (a továbbiakban: politikai hirdetés). Kampányidőszakon kívül politikai hirdetés nem közölhető.

(2) A műsorszolgáltató politikai hirdetést csak a választást megelőző 21. napot követően sugározhat.

(3) A politikai hirdetés elhelyezésére szolgáló felület felett, illetve a hirdetés sugárzása előtt a „Fizetett politikai hirdetés” szöveget fel kell tüntetni. A politikai hirdetéshez véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.

(4) Amennyiben a 40/A § (2) bekezdés szerinti sajtószerv politikai hirdetést kíván közzéadni, a választások kitűzését követő öt munkanapon belül az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vesz. Az Állami Számvevőszék és a sajtószerv az árjegyzékét a honlapján közzéteszi.

(5) Politikai hirdetést kizárólag olyan sajtószerv közölhet, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette. Politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közölhető.

(6) A (4) bekezdésben meghatározott sajtószerv a szavazás napját követő 3 napon belül az Állami Számvevőszéket tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. A tájékoztatás tartalmazza, hogy az egyes független jelöltek és a jelölő szervezetek politikai hirdetéseit kinek a megrendelésére, kinek az érdekében, milyen ellenérték fejében, mely időpontban és milyen terjedelemben tette közzé. Az Állami Számvevőszék e tájékoztatásokat a honlapján közzéteszi.

(7) Amennyiben a hirdetés közlése, sugárzása, nem felel meg az (5), (6) bekezdésekben foglaltaknak, a hirdetés sugárzását azonnal meg kell szüntetni.

(8) A sajtószerveknek a választási kampányban való részvételére egyebekben a sajtóról, illetve a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

8.§

A Ve. 92. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„92. § (1) A választásra fordítható pénzösszeg szempontjából figyelembe vehető jelöltek számát a 91. § (2) bekezdése szerint kell megállapítani.

(2) Minden jelölő szervezetnek és független jelöltnek a választás eredményének jogerőre emelkedését követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra kell hoznia a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját, így különösen a 40/B. § szerinti kiadásokat. A tájékoztatás benyújtásával egyidejűleg a jelölő szervezet és a független jelölt köteles a kampányszámláját a számlavezető banknál zárolni, azon további tranzakció nem végezhető.

(3) A 40/A. § (2) bekezdésében meghatározott személy vagy szervezet a (2) bekezdés szerinti adatokról az ott meghatározott határidőn belül tájékoztatja az Állami Számvevőszéket. A tájékoztatásban a személy vagy szerv kampánytevékenysége kiadásainak fedezésére szolgáló minden hozzájárulást – a hozzájárulást adó megnevezésével és az összeg megjelölésével – fel kell tüntetni. A tájékoztatót az Állami Számvevőszék a honlapján közzéteszi.

(4) Az Országos Választási Iroda, illetőleg a területi választási iroda a szavazás napját követő harminc napon belül megküldi az Állami Számvevőszéknek a 42. § és 42/A. § alapján kezelésében levő adatokat.

(5) A választásra fordított állami és más pénzeszközök, továbbá egyéb hozzájárulások felhasználását – a (4) bekezdésben meghatározott adatokat is felhasználva – az Állami Számvevőszék a választás második fordulóját követő egy éven belül az országgyűlési képviselőkhöz jutott jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében hivatalból, egyéb jelölő szervezetek és független jelöltek, valamint a 40/A. § (2) bekezdésében meghatározott személyek vagy szervezetek tekintetében a választáson indult bármely jelölt vagy jelölő szervezet kérelmére ellenőrzi. Az ellenőrzés iránti kérelmet a választás második fordulóját követő 3 hónapon belül lehet benyújtani. A kérelemhez bizonyítási indítványt kell csatolni. Az ellenőrzés során keletkező adatok és az ellenőrzés megállapításai nyilvános adatok, azokat az Állami Számvevőszék az ellenőrzés befejezését követően honlapján közzéteszi.

(6) Az Állami Számvevőszék a jelölő szervezet, a független jelölt, illetve a 40/A. § (2) bekezdésében meghatározott személy vagy szervezet által szolgáltatott adatok mellett a (4) bekezdésben meghatározott, valamint egyéb, tudomására jutó adatokat a 40/A § (3) bekezdés rendelkezéseire tekintettel, az ellenőrzés során felhasználhatja.

(7) Ha a (2), illetve a (3) bekezdésben meghatározott adatok egyes kampánykiadások tekintetében attól eltérő árat tartalmaznak, mint amelyet független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), az Állami Számvevőszék az ellenőrzése során a szokásos piaci árat veszi figyelembe.

(8) Az Állami Számvevőszék köteles nyilvánosságra hozni azoknak a jogi személyeknek a listáját, amelyek a választási kampány során éves bevételük tíz százalékát meghaladó mértékben nyújtottak támogatást jelölő szerv, vagy jelölt számára.

(9) Az a jelölő szervezet, valamint a jelölt, illetve a 40/A. § (2) bekezdésében meghatározott személy vagy szervezet, akinek, vagy amelynek a kampánykiadásait az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatóban szereplő bevételek nem fedezik, a különbözet összegének kétszeresét a központi költségvetés részére köteles befizetni.

(10) Az a jelölő szervezet, valamint a jelölt, amely, vagy aki a 40/B. § (3) bekezdésében meghatározott kiadásokat nem a kampányszámlájáról történő átutalással teljesíti, a törvény szerint átutalással teljesítendő kifizetés összegének kétszeresével megegyező összeget a központi költségvetés részére köteles befizetni. Ezt a kötelezettségét nem érinti, ha a (9) bekezdés szerinti kötelezettségszegés miatt is köteles a központi költségvetés részére befizetést teljesíteni.

(11) Az a jogi személy, amely, illetve természetes személy, aki a 40. § (2) bekezdésében meghatározott korlátot meghaladó támogatást nyújtott jelölő szervek, vagy jelöltek számára, az általa nyújtott támogatás kétszeresét köteles a központi költségvetés részére befizetni.

(12) A (9)-(11) bekezdésben meghatározott befizetési kötelezettség az azt követő tizenötödik napon válik esedékessé, amikor a kötelezettség fennállását az Állami Számvevőszék megállapítja. Késedelem esetén a tartozást adók módjára kell behajtani.”

9.§

A Ve. 99. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyben a § jelenlegi szövege az (1) bekezdés jelölést kapja :

„(2) Az európai parlamenti képviselők választása során a választási kampányra a jelölő szervezet és jelöltjei együttesen legfeljebb a 40. § (2) bekezdésében száz jelöltre meghatározott összeget fordíthatják.”

10.§

A Ve. a következő 106/A. §-sal egészül ki :

106/A. § (1) A helyi önkormányzati képviselők és polgármestereinek választásával összefüggő kampány során a jelölő szervezet, illetve a jelölt köteles kampányszámlát nyitni, a 40/B. § (1) bekezdése szerinti bejelentést, azonban a területi választási bizottsághoz kell benyújtani.

(2) A hitelintézet a kampányszámláról a választási kampány ideje alatt a számlatulajdonos, valamint a területi választás bizottság hetente küld bankszámlakivonatot. A területi választási bizottság a bankszámlakivonat oldalhú másolatát a honlapján közzéteszi.”

(3) A helyi önkormányzati képviselők és polgármestereinek választásával összefüggő kampány során az Országos Választási Irodának a 42. § (2)-(4) bekezdésében meghatározott feladatait a területi választási iroda látja el.

(4) A helyi önkormányzati képviselők és polgármestereinek választását követően az Állami Számvevőszék a 92. § (5) bekezdésében meghatározott ellenőrzést csak kérelemre végzi el. A választáson indult bármely jelölt vagy jelölő szervezet az ellenőrzés iránti kérelmet a választást követő 3 hónapon belül nyújthatja be.

11.§

A Ve. 115/J. §-a a következő (5)-(6) bekezdéssel egészül ki :

„(5) A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásával összefüggő kampány során a jelölő szervezet és a jelölt köteles kampányszámlát nyitni, a 40/B. § (1) bekezdése szerinti bejelentést, azonban a területi választási bizottsághoz kell benyújtani.

(6) A hitelintézet a kampányszámláról a választási kampány ideje alatt a számlatulajdonos, valamint a területi választás bizottság hetente küld

bankszámlakivonatot. A területi választási bizottság a bankszámlakivonat oldalhú másolatát a honlapján közzéteszi.

(7) A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásával összefüggő kampány során az Országos Választási Irodának a 42. § (2)-(4) bekezdésében meghatározott feladatait a területi választási iroda látja el.

(8) A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választását követően az Állami Számvevőszék a 92. § (5) bekezdésében meghatározott ellenőrzést csak kérelemre végzi el. A választáson indult bármely jelölt vagy jelölő szervezet az ellenőrzés iránti kérelmet a választást követő 3 hónapon belül nyújthatja be.”

12.§

A Ve. 115/R . §-a a következő (2)-(3) bekezdéssel egészül ki :

„(2) A területi és az országos kisebbségi önkormányzati képviselők választásával összefüggő kampány során a jelölő szervezet és a jelölt köteles kampányszámlát nyitni, a 40/B. § (1) bekezdése szerinti bejelentést, azonban a területi választási bizottsághoz kell benyújtani.

(3) A hitelintézet a kampányszámláról a választási kampány ideje alatt a számlatulajdonos, valamint a területi választás bizottság hetente küld bankszámlakivonatot. A területi választási bizottság a bankszámlakivonat oldalhú másolatát a honlapján közzéteszi.

(4) A területi és az országos kisebbségi önkormányzati képviselők választásával összefüggő kampány során az Országos Választási Irodának a 42. § (2)-(4) bekezdésében meghatározott feladatait a területi választási iroda látja el.

(5) A területi és az országos kisebbségi önkormányzati képviselők választását követően az Állami Számvevőszék a 92. § (5) bekezdésében meghatározott ellenőrzést csak kérelemre végzi el. A választáson indult bármely jelölt vagy jelölő szervezet az ellenőrzés iránti kérelmet a választást követő 3 hónapon belül nyújthatja be.”

13.§

A Ve. a 122 . §-t követően a következő alcímmel és 122/A. §-sal egészül ki :

„Népszavazási kampány

122/A. § (1) A népszavazási kampányban a kampány a népszavazás napját megelőző 40. napon kezdődik, és a népszavazás napját megelőző nap 0 órájáig tart.

(2) A népszavazási kezdeményezést benyújtó — ha népszavazási kampányt kíván folytatni — , továbbá a népszavazási kampányt folytató párt köteles kampányszámlát nyitni a 40/B. § rendelkezései szerint és az ott meghatározott kifizetéseket a kampányszámláról teljesíteni. A népszavazási kampányban részt vevő egyéb szervezetre, természetes személyre a 40/A . § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az (2) bekezdésben megjelöltekre a népszavazásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegének, forrásának és felhasználásának nyilvánosságra hozatala, illetve ellenőrzése tekintetében a 92. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.”

14.§

(1) Ez a törvény a kihirdetést követő 30. napon lép hatályba.

(2) A Ve. 149. § l) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„l) *plakát*: választási vagy népszavazási falragasz, hirdetés, felirat, szórólap,

(3) A Ve. 149. § o) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„o) *választási kampány*: a választópolgár választói akaratának befolyásolása, különösen a választási program ismertetése, jelölt, lista, jelölő szervezet bemutatása, népszerűsítése vagy bírálata, választási gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele,

(4) A Ve. 149. §-a a következő s) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„s) *népszavazási kampány*: a választópolgár választói akaratának befolyásolása, különösen a népszavazási kérdés meghatározott irányú eldöntése melletti vagy elleni álláspont népszerűsítése vagy bírálata, e célból gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele.

(5) A Ve. 99/A. §-ában a „93 . §” szövegrész helyébe a „92-93 . §” szöveg, 116. §-ában a „89. § , 99/O. §” szövegrész helyébe a „89. §, a 92. § és a 99/O. §” szöveg lép.

(6) A Ptv. 5. § (2) bekezdésének negyedik mondatában „a szavazáson részt vett választók szavazatának 1%-át” szövegrész helyébe „országos összesítésben a területi választókerületek első érvényes választási fordulójában leadott érvényes szavazatok legalább 1%-át” szöveg, a Ve. 51. § (1) bekezdésében a „kivonat” szövegrész helyébe a „kivonat, valamint a kampányszámla megnyitását igazoló bankszámlakivonat másolatának”, 52. § (2) bekezdésében a „lakcímét,” szövegrész helyébe a „lakcímét, a kampányszámla megnyitását igazoló bankszámlakivonat másolatát, ”szöveg lép

15. §

A Ptv. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. § (1) A párt a költségeinek fedezése és vagyonának gyarapítása érdekében a következő gazdálkodó tevékenységeket folytathatja:

a) politikai céljainak és tevékenységének megismertetése érdekében kiadványokat jelentethet meg és terjeszthet, a pártot szimbolizáló jelvényeket és más ilyen célú tárgyakat árusíthat, és pártrendezvényeket szervezhet;

b) a tulajdonában álló ingatlanokat és ingókat díj ellenében hasznosíthatja és elidegenítheti.

(2) A pártnak az (1) bekezdésben meghatározott gazdálkodó tevékenysége után nem kell társasági adót fizetnie.

(3) A párt egyszemélyes gazdálkodó szervezetet alapíthat, más gazdálkodó szervezetben azonban részesedést nem szerezhethet.

(4) A párt által alapított egyszemélyes gazdálkodó szervezet más gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhethet.

(5) A párt a pénzeszközeit bankbetétbe vagy nyilvánosan forgalomba hozott állampapírba fektetheti. A párt éves beszámolóban közzéteszi bankbetétben vagy állampapírban elhelyezett pénzeszközökre vonatkozó adatokat.

(6) A párt, a párt által alapított egyszemélyes gazdálkodó szervezet közbeszerzési eljárásban ajánlattevő, illetve alvállalkozó nem lehet, és állami vagy helyi önkormányzati megrendelés teljesítésében nem vehet részt.”

16.§

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978 . évi IV. törvény 211 . §-a a következő új h) ponttal egészül ki:

(Aki a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás vagy népi kezdeményezés során)

„h) a választási eljárásról szóló törvénynek a jelöltként vagy jelölő szervezetként magát bejelenteni nem kívánó személy vagy szervezet, továbbá sajtószerv kampánytevékenységére vonatkozó szabályait megszegi, *(büntetett követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.)*

INDOKOLÁS

a kampányfinanszírozás átláthatóvá tételéről szóló törvényjavaslathoz

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az elmúlt tíz évben a parlamenti pártok többször tettek kísérletet a párt- és kampányfinanszírozás átláthatóvá, és ellenőrizhetővé tételére. Ezek a kísérletek mindaddig sikertelenek voltak, holott ma már a szakértők és a korrupció ellen küzdő civil-szervezetek egyetértének abban, hogy ezen kérdések rendezése nélkül nincs esély a korrupció elleni hatékony fellépésre. A jelenlegi helyzetben a politikai pártok vezetői arra kényszerülnek, hogy a törvény szerint a választásokat követően a Magyar Közlönyben nyilvánvalóan valótlán nyilatkozatot tegyenek arról, mennyit költött pártjuk a választási kampányra.

A kampányfinanszírozás átláthatóvá tételéről szóló javaslat (a továbbiakban: Javaslat) nem törekszik arra, hogy a párt- és kampányfinanszírozás problémás területeit teljes körűen szabályozza. A tervezet nem kíván változtatni a pártfinanszírozás mai szabályain, csupán a választási (népszavazási) kampányok átláthatóságát kívánja megteremteni a kampányszámlák bevezetésével, nyilvánossá tételével és az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrzési jogkörének kiterjesztésével, valamint a jelenlegi törvényi szabályozáshoz képest hatékonyabb szankciók bevezetésével.

A Javaslat azokból az elemekből épül, amit korábban a kormány által, valamint az MSZP képviselői által T/4190-es számon, és a FIDESZ-MPSZ képviselői által T/4394-es számon benyújtott törvényjavaslatok tartalmaztak. Ezen javaslatokból a Javaslat mindazon elemeket átvette, amelyeket a korábbi javaslatok országgyűlési vitáiban nem ellenzett egyik képviselőcsoport sem. Az átvett javaslatok sok ponton tartalmazzák azokat az elemeket, amelyeket az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet, és a Nézőpont Intézet által 2007 nyarán szervezett egyeztetések során kidolgoztak, továbbá a Kepmutatas.hu civil összefogás által megfogalmazott javaslatokat is.

A Javaslat elfogadása esetén lényegesen átláthatóbb, és ellenőrizhetőbb kampányfinanszírozási szabályozás jönne létre, ugyanakkor továbbra is megoldandó feladat maradna a párt- és kampányfinanszírozás egész rendszerének átfogó újraszabályozása, esetleg a jelenlegi helyzethez képest lényeges koncepcionális változások végrehajtása. A Javaslatban szereplő megoldás nem tartalmazza a jogi személyek által fizetett kampánytámogatás tilalmát (csak annak lényeges korlátozását) valamint a pártok, illetve a választási kampány költségeinek állami forrásból történő növelését, amint azt az MSZP képviselői javasolták. Ugyancsak eltekint a Javaslat a médiában történő kampánytevékenység tilalmától (csak annak korlátait állapítja meg), amint azt a FIDESZ-MPSZ képviselői javasolják. Az eddigi viták alapján ugyanis arra lehet következtetni, hogy ezeknek a kérdéseknek a Javaslatba emelése megakadályozhatná a konszenzust azokon a pontokon is, ahol a parlamenti pártok képviselői korábban egyetértésüket fejezték ki. A Javaslat ezeket a korábban egyöntetűen támogatott elemeket tartalmazza.

A Javaslat döntően a kampányfinanszírozás átláthatóságának növelését kívánja elérni, de egyúttal mind a kampány-bevételek, mind a kiadások oldalán korlátokat kíván felállítani. A bevételek korlátai között a Javaslat 5 millió forintban korlátozza az egy jogi személy által egy választás során jelölő szervezetnek, vagy jelöltnek nyújtható kampánytámogatás összegét, és 2 millió forintban korlátozza a magánszemély által nyújtható támogatást. Mindkét rendelkezés célja annak a helyzetnek a megelőzése, hogy akár egy jogi személy akár egy magánszemély meghatározó befolyást tudjon kampánytámogatásán keresztül vásárolni egy pártban. A kiadási korlátok között változatlanul megmarad a jelöltenként elkölthető összeg meghatározása (csupán az 1997-ben 1 millió forintban meghatározott összeget emeli a Javaslat 5 millió forintra, amely összeg az időközben bekövetkezett inflációra is tekintettel reálértéken tulajdonképpen csak megduplázza az eddig alkalmazott és betarthatatlannak bizonyult kiadási korlátot). A kiadások csökkentését szolgálja a kampányidőszak rövidítése (60 napra) és ezen belül a médiában folytatható kampány időszakának rövidítése is (20 napra).

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1.§-hoz

A Javaslat szerint a választást a szavazást megelőzően 60 nappal kell kiírni. Mivel kampányt csak ebben az időszakban lehet folytatni ezzel a rendelkezéssel a Javaslat közvetett módon csökkenteni kívánja a kampányköltségeket, de oly módon, hogy a választók tájékozódásához továbbra is elegendő idő álljon rendelkezésre.

A 2. §-hoz

Tekintettel arra, hogy az 1. § szerint a választást a szavazást megelőzően 60 nappal kell kitűzni, ezért módosítani kell a Ve. 14. § (1) bekezdésében szereplő határidőket is. Ezen rendelkezések következtében egy héttel rövidül az ajánlószevények gyűjtésére rendelkezésre álló határidő, ez azonban az eddigi választások tapasztalata alapján a tényleges választói támogatással rendelkező jelöltek számára nem jelent a jelenleginél hátrányosabb helyzetet.

A 3. §-hoz

A Javaslat a jelenlegi bizonytalan jogi helyzetet rendezve pontosan rögzíti a kampányidőszak fogalmát, és kimondja, hogy az a választás kitűzésétől, a szavazást megelőző nap 0 óráig tart. Ez az az időszak, amelyen belül kampánytevékenységet lehet folytatni.

A Javaslat az 1997-ben megállapított 1 millió forintos kampányköltségi határt 5 millió forintra emeli. Minden elemző egyetért abban, hogy már az 1998-as választáson is lényegesen túllépték a pártok az akkor bevezetett korlátot, az azóta eltelt időben lebonyolított választásokon pedig egyre nagyobb mértékű volt ez a túllépés. A korlátozás bevezetése óta 12 év telt el, a hatályos rendelkezés azonban változatlanul 1 milliós korlátot szab meg, holott az infláció következményeként az 1997-ben 1 millió forintban meghatározott összeg 2008 végén

annak több mint két és félszeresét 2.590.057 Ft-ot ért. A Javaslat az 1997-ben megállapított összeg fogyasztói árindexszel növelt értékét közel duplájára javasolja emelni.

A Javaslat egyúttal a kiadási korlát mellett bevételi korlátot is megállapít. A korábbi vitákban felvetődött azon elképzelést, miszerint a jogi személyek egyáltalán ne nyújthassanak kampánytámogatást, a Javaslat nem veszi át, mivel ennek másik eleme, az állami finanszírozás növelése nem kapott kellő parlamenti támogatást. Ugyanakkor a Javaslat korlátot állít mind a jogi személyek, mind a természetes személyek kampánytámogatása elé. Jogi személy egy adott választás során összesen maximum 5 millió forint támogatást nyújthat, magánszemély pedig összesen maximum 2 millió forintot. Az a jogi személy amely, illetve természetes személy, aki a törvényi keretet meghaladó támogatást nyújt jelölő szervezet vagy jelölt számára köteles a nyújtott támogatás kétszeresét a költségvetésbe befizetni (a Javaslat 8. §-ában a Ve. 92. § (11) bekezdés).

A Javaslat további korlátot is állít a jogi személyek kampánytámogatása elé azáltal, hogy az Állami Számvevőszék köteles külön nyilvánosságra hozni azoknak a jogi személyeknek a listáját, amelyek éves árbevételüknek több mint tíz százalékát fordítják kampánytámogatásra. Ezzel a rendelkezéssel a Javaslat meg kívánja előzni azt, hogy a jelölő szervek vagy a jelöltek a valódi támogató adatainak nyilvánosságra hozását úgy akadályozzák meg, hogy egy közvetítő szerv (cég vagy alapítvány) útján nyújtják a támogatást. A szankció ilyen esetben csupán a lista nyilvánosságra hozása, de értelemszerűen a nyilvánosság érdeklődését válthatja ki minden olyan 50 millió Ft éves árbevételnél kisebb árbevételt elérő szervezet, amely árbevételének több mint tíz százalékát kampánytámogatásra fordítja.

A Javaslat tiltja az állami, illetve önkormányzati szervek kampánytevékenységét.

A 4. §-hoz

A Javaslat a kampánytámogatásokra megállapított szabályok kijátszását azzal is akadályozni kívánja, hogy a jelölő szervezeten és a jelöltön kívül mindazoknak a szervezeteknek és személyeknek a nyilvántartásba vételét is előírja, akik a kampányban részt kívánnak venni. További előírás, hogy a kampányban ily módon résztvevők kampányköltségeit az általuk támogatott szervezet, vagy jelölt kampányköltségeihez hozzá kell számítani.

A választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása, a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás érdekében a Javaslat bevezeti a kampányszámla jogintézményét. A jelölt, illetve a jelölő szervezet - a bejelentésüket megelőzően - a kampány költségeinek fedezésére külön bankszámlát köteles nyitni. A bankszámla biztosítja a Ve. kampányfinanszírozásra, a kampányra fordítható pénzeszközök felhasználására vonatkozó szabályainak megtartását, hiszen egyes kampánytevékenységek csak erről a bankszámláról történő átutalással finanszírozhatók, és az Állami Számvevőszék ezeknek a bankszámláknak a bankszámlakivonatait a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi.

A Javaslat rendelkezései lehetővé teszik az Adatvédelmi törvényben meghatározott különleges adatok kezelését is, hiszen egy párt kampányának támogatása az illető politikai véleményére utaló adat. Az adatkezelést ebben az esetben bűnmegelőzési cél teszi indokolttá és törvényessé.

Az 5. §-hoz

A Javaslat a kampánycsend megsértése jelenlegi szabályozásának megváltoztatására tesz indítványt, oly módon, hogy a jövőben a kampánycsend megsértésének csak a választópolgárok választói akaratának sajtó útján és más elektronikus úton történő befolyásolása minősülne.

A 6-7. §-hoz

A Javaslat módosítja a Ve. választási kampánytevékenységre vonatkozó egyes szabályait. A plakátok alkalmazására vonatkozó hatályos szabályok új elemekkel egészülnek ki. A Ve. alapelveit figyelembe véve a Javaslat az azonosíthatóság érdekében előírja, hogy az azonos méretű és azonos megjelenéssel rendelkező plakátoknak jelölő szervezetenként, illetve jelöltenként egyedi azonosító számot kell adni. Garanciális szabály, hogy a plakáton és a szórólapon fel kell tüntetni a jelölt és a jelölő szervezet nevét, a plakát vagy a szórólap kiadásáért felelős természetes személy nevét, a plakátból vagy szórólapból készített példányszámot, plakát esetében annak azonosító számát, valamint a plakát vagy szórólap másolatát. Ezeket az adatokat az Országos Választási Irodának meg kell küldeni a világhálón történő közzététel érdekében.

A plakátok elhelyezésére vonatkozóan is pontosító rendelkezéseket tartalmaz a Javaslat. A felület használatára jogosult személy vagy szerv ugyanis a szavazás napját követő három napon belül a területi választási irodát tájékoztatja arról, hogy mely jelölt vagy jelölő szervezet számára mekkora felületet, milyen időszak tekintetében, milyen ellenérték fejében, mely azonosító számú plakát elhelyezésére engedett át.

A Javaslat felülírja továbbá a Ve. rádió- és televízió-közvetítésre vonatkozó rendelkezéseit. Az új „Politikai hirdetés” alcím alatt a kampányfinanszírozás átláthatósága érdekében a Javaslat előírja, hogy amennyiben kampányidőszakban az időszaki sajtótermékek kiadói, a műsorszolgáltatók, valamint egyéb távközlési hálózaton hírszolgáltatást végző szolgáltatók (a továbbiakban: sajtószerv) politikai hirdetést kívánnak közzé tenni, a választás kitűzését követő öt napon belül az Állami Számvevőszékhez eljuttatják hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz. Politikai hirdetési tevékenységet csak a nyilvántartásba vett sajtószervek, csak a nyilvántartásba vett árjegyzék alapján végezhetnek. A plakátra és szórólapra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan a politikai hirdetések tekintetében is kötelező tájékoztató nyújtása az Állami Számvevőszéknek.

A 8. §-hoz

A választási kampányban felhasznált pénzeszközök ellenőrzésére vonatkozó szabályokat pontosítja a Javaslat. Minden jelölő szervezetnek és független jelöltnek, továbbá az Országos Választási Bizottságnál nyilvántartásba vett jelöltnek, jelölő szervezetnek nem minősülő, kampánytevékenységet folytató személynek vagy szervezetnek kötelessége nyilvánosságra hozni a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját. A nyilvánosságra hozott tájékoztatók tartalmának szabályszerűségét, a választási kampány finanszírozására vonatkozó szabályok betartását az Állami Számvevőszék ellenőrzi. A Javaslat a szabálytalan kampányfinanszírozás eseteire komoly szankciókat vezet be. Így az a jelölő szervezet, független jelölt, illetve kampánytevékenységet folytató személy vagy szervezet, akinek vagy amelynek a kampánykiadásait a tájékoztatóban szereplő bevételek nem fedezik, a különbözet összegének kétszeresét a központi költségvetés részére köteles befizetni; az a jelölő szervezet vagy független jelölt, aki kampányszámláról történő finanszírozás szabályait megsérti, a törvény szerint átutalással teljesítendő kifizetés összegének kétszeresével megegyező összeget a központi költségvetés részére köteles befizetni.

A 9. §-hoz

A Javaslat meghatározza az európai parlamenti képviselők választása során elkölthető kampányköltség maximális összegét, amelyet száz jelöltre fordítható összegben határoz meg.

A 10. §-hoz

A Javaslat az általános szabályokhoz képest eltérő rendelkezéseket tartalmaz a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választása esetén. A Javaslat a korábbi javaslatoktól eltérően ebben a körben is előírja a kampányszámla alkalmazását, azonban a jelöltek nagy számára tekintettel a nyilvántartási, nyilvánosságra hozatali feladatokat nem az ÁSZ, hanem a területi választási bizottságok látják el. Ugyancsak a jelöltek nagy számára tekintettel az ÁSZ számára ebben a körben a Javaslat nem ír elő hivatalból történő ellenőrzési kötelezettséget, hanem csak abban az esetben kell ellenőrzést lefolytatni, amennyiben erre irányuló kérelem érkezik az ÁSZ-hoz.

A 11-12. §-hoz

A Javaslat a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása során alkalmazott szabályokat írja elő a települési, a területi, és az országos kisebbségi önkormányzatok megválasztása során is.

A 13. §-hoz

A Javaslat az országos népszavazás tekintetében az országgyűlési választásokra irányadó, szigorú kampányszabályokat rendeli alkalmazni.

A 14. §-hoz

A Javaslát célja, hogy rendelkezéseit már a következő országgyűlési és önkormányzati választások során alkalmazzák, ezért a hatálybalépésre rövid határidőt szab, ami ugyan megnehezíti a felkészülést, de az ebből eredő nehézségek eltörpülnek azon kockázat mellett, hogy még egy választás történjen a jelenleg hatályos átláthatatlan és alkalmazhatatlan rendelkezések alapján. A Javaslát elfogadása lényeges többlet terheket ró mindenekelőtt az Állami Számvevőszékre, de a választási szervekre is, ezen többletterhekekkel arányos többletforrásokat kell biztosítani ezen szervek számára. A kampányköltségek kifizetéséből eredő költségvetési többletbevételek azonban megteremthetik ennek a kiadásnak a forrását.

A 15. §-hoz

A Javaslát módosítja a pártok gazdálkodására vonatkozó hatályos szabályokat. A Javaslát megszünteti a pártok gazdálkodó tevékenysége körében a termékek értékesítése, szolgáltatások nyújtása esetére biztosított általános forgalmi adó alóli mentességet. A pártok ezentúl vállalatot nem, csak egyszemélyes gazdálkodó szervezetet alapíthatnak. A párt, a párt által alapított egyszemélyes gazdálkodó szervezet más gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet. A Javaslát pontosítja a párt befektetési tevékenységére vonatkozó szabályokat. Ennek értelmében a párt a pénzeszközöket csak bankbetétbe vagy állampapírba fektetheti.

A Ptv. új rendelkezése, hogy a párt, a párt által alapított egyszemélyes gazdálkodó szervezet közbeszerzési eljárásban ajánlattevő, illetve alvállalkozó nem lehet, és állami vagy helyi önkormányzati megrendelés teljesítésében nem vehet részt.

A 16. §-hoz

A Javaslát a hatályos törvényhez képest hatékonyabb szankciókat ír elő a törvényi rendelkezések megsértése esetén. A legsúlyosabb jogsértések esetén a büntetőjogi jogkövetkezmények alkalmazása is indokolt. Ennek érdekében a Javaslát kiegészíti a Büntető törvénykönyv „A választás, a népszavazás és a népi kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény” törvényi tényállását.